

רשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, כ"ח באב תשס"ב

6 באוגוסט 2002

פטור : 4683

בפקס : 03-7103322

לכבוד

מר גדי אוזן, עו"ד

שבלת, ישראלי, רוברטס, זיסמן ושות'

מונטיפיורי 46

תל אביב 65201

הנדון : החלטה בעניין אי מתן פטור מאישור הסדר כובל בין התאחדות סוכני נסיעות ותיירות בישראל

סוכני נסיעות החברים בהתאחדות

הנני מתכבדת להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח - 1988, בדבר אי-מתן פטור מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר כובל שבין הצדדים בנדון.

בכבוד רב ובברכה,

צפורה נחמור, עו"ד

רשמת הגבלים עסקיים

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר אי מתן פטור מאישור הסדר כובל

ניהול מו"מ משותף לסוכני הנסיעות בידי התאחדות סוכני נסיעות ותיירות בישראל עם גל-אור פיתוח מערכות תוכנה בע"מ

1. פתח דבר

ביום 25 באוקטובר 2001 הונחה בפני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), להסדר בין התאחדות סוכני נסיעות ותיירות בישראל (להלן: "ההתאחדות") בדבר ניהול משא ומתן משותף על ידי ההתאחדות עם גלאור פיתוח מערכות תוכנה בע"מ (להלן: "גלאור").

לאחר שבחנתי את ההסדר על כבילותיו, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיוזגים, לא שוכנעתי כי הכבילות שבהסדר דגן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשווקים הרלוונטיים, ושאינן הן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של שווקים אלו. מטעמים אלו ההסדר אינו ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסכם

2.1 הצדדים להסכם

המבקשת, התאחדות סוכני הנסיעות היא עמותה ציבורית, אשר בין חבריה נמנים למעלה מ-600 סוכני נסיעות בישראל. בבקשתה זו מפרטת העמותה כי שמה לה למטרה לשפר ולהעמיק את תרבות הנסיעות והתיירות בישראל לרווחת הציבור הרחב והעוסקים בענף הנסיעות והתיירות בישראל.

פעילות העמותה מתבצעת באמצעות ועד המונה שנים-עשר חברים, הנבחרים אחת לשנתיים באסיפה כללית. לצדו של הועד פועלות כמה ועדות מקצועיות, שחבריהן נבחרים על ידי הועד מידי שנתיים.

גלאור הנה חברה פרטית המשווקת תוכנה לניהול משרד נסיעות בשם גלבו. תוכנה לניהול משרד נסיעות עונה למעשה על מספר צרכים להם נדרשים משרדי הנסיעות על גווניהם. מן הנתונים שהובאו בפני עולה כי לגלאור נתח שוק משמעותי בשוק התוכנות לניהול משרדי נסיעות. לגלאור מתחרים ספורים בלבד ועיקרם בדי. פי. סי. מחשבים בע"מ (להלן: "די.פי.סי.").

רח' כנפי נשרים 22, ת.ד. 34281 ירושלים 91341 טלפון: 02-6556111 פקס: 02-6515330

Website: <http://www.antitrust.gov.il>; E-mail: jerusalem@antitrust.gov.il

2.2 הכבילה

על פי בקשת הפטור, מבקשת ההתאחדות לשאת ולתת אל מול חברת גלאור בשמם של כלל סוכני הנסיעות, בדבר תנאי ההתקשרות ברכישת תוכנת גלבו. על פי האמור בבקשה, מעמדה של גלאור בשוק תוכנות לניהול סוכנויות נסיעות הנו דומיננטי וכי קיימים מתחרים בודדים לה. ההתאחדות גורסת, כי בעוד שהסוכן הבודד אינו יכול לפעול אל מול חברת התוכנה או לייצג את ענייניו ביעילות, ניהול משא ומתן משותף יציב כוח מאזן לכוחה של גלאור. כך יחול שיפור מה במידת התחרות השוררת בשוק. עוד, טוענת ההתאחדות כי לאור הקשיים להם נקלע ענף התיירות בימים אלו, לא תוכלנה סוכנויות תיירות לבדן לשאת בעלות המשא ומתן עם גלאור.

מטרת שיתוף הפעולה במשא ומתן היא הגעה לכדי הסכם עם גלאור לפיו תציע האחרונה לסוכני הנסיעות את תוכנת גלבו בתנאים המוסכמים על ההתאחדות. תוקפו של ההסדר מוגבל בבקשתם לתקופה בה ינהלו את המשא ומתן אשר בסיומו אמורה גלאור להעביר לסוכני הנסיעות את טיטות ההתקשרות המוסכמת לרכישה תוכנה וקבלת שירותים.

3. השפעת ההסכם על התחרות

כבר נקבע בעבר כי הסכמה בין מתחרים בדבר ניהול משא ומתן משותף לרכישת תשומה הנה הסדר כובל, כמשמעותו בסעיף 2 לחוק ההגבלים העסקיים¹. הסדר לניהול משא ומתן מסחרי משותף נופל לגדרה של ההגדרה הכללית של הסדר כובל המצויה בס"ק (א). הסדר זה נופל גם בגדר החלופה הקבועה בס"ק (ב)(1), שעניינה כבילה הנוגעת למחיר שיידרש, שיוצע או שישולם ובגדר החלופה הקבועה בס"ק (ב)(4), שעניינה כבילה הנוגעת לכמות הנכסים או השירותים שבעסק, איכותם או סוגם. כל כך בשאלת היותו של ההסדר – כובל.

ומכאן לשאלת שיקול הדעת הנוגע להפטרותו. הסדר לניהול משא ומתן עלול לפגוע בתחרות במספר מישורים².

"ככלל, כל התארגנות לרכישה משותפת עלולה לגרום להפחתת התחרות בעסקים בשני מישורים: **המישור האחד, הוא הענף הרלבנטי הנוגע ישירות לנושא ההתארגנות.** בענייננו מדובר בענף אמצעי ההפקה. ההתארגנות עלולה להקנות לחבריה כוח מונופסוני... **המישור השני הוא הענף הנמצא בשכנות לענף נושא ההתארגנות...** התארגנות לרכישה משותפת עלולה להקל ולעודד תאום בין זכני הערוץ השני בתחום שידורי הטלוויזיה ובתחום מכירת זמן לתשדירי פרסומת." (דגש הוסף, ד.ש.).

¹ כך נאמר בהחלטה בעניין בקשת זכייני הערוץ השני לנהל משא ומתן לשם רכישה משותפת של זכויות לשידור משחקי כדורגל בישראל –

"המשא ומתן אותו מעוניינים הזכיינים לקיים לשם רכישה משותפת של זכויות שידור משחקי הכדורגל, מהווה אף הוא הסדר כובל. המשא ומתן הוא בגדר הסדר מהטעם הפשוט שכל החלטה עתידית של כל אחד מהזכיינים בסוגיית זכויות שידור משחקי הכדורגל – אף אם בסופו של יום המשא ומתן בין הזכיינים לבין ההתאחדות לא יצלח – לא תהיה החלטה עצמאית, אלא כזו שתקבל על בסיס המידע והנתונים שהוחלפו בין הזכיינים לבין עצמם במסגרת המשא ומתן שיתנהל במשותף בינם לבין ההתאחדות."

פטור להסדר בין שידורי קשת בע"מ, רשת חברת תקשורת והפקות (1992) בע"מ וטלעד אולפני ירושלים בע"מ – קיום משא ומתן עם ההתאחדות לכדורגל בדבר רכישה משותפת של זכויות לשידור משחקי כדורגל בישראל; 1997 הגבלים עסקיים 3001344, פסקה 8; ראו גם בנק הפועלים בע"מ – פטור על פי סעיף 14 מאישור בית הדין להסדר כובל; 1996 הגבלים עסקיים 3001405.

² קביעת הממונה בדבר הסדר כובל בין זכייני הערוץ השני לצורך רכישה משותפת של אמצעי הפקה (ההגבלים העסקיים – החלטות הממונה ופסקי דין, הוצאת ועד מחוז תל אביב, כרך ב' 7, 16.

במישור האחד משפיעה החבירה על ענף תוכנות הניהול למשרדי נסיעות. במישור זה ההתאחדות מבקשת להקנות לחבריה כוח מונופסוני אל מול ספקי התוכנה. במישור השני עלולה להיפגע התחרות בענפים המצויים בשכונות לתחום נושא ההתארגנות. אלו הם תחומי עיסוקם של משרדי הנסיעות עצמם. החשש בהקשר זה הוא מפני פגיעה בתחרות בין משרדי הנסיעות, שכן ההסדר עלול להקל ולעודד תיאום ביניהן בתחומים בהם הם מתחרים. עוד, עלול להיפגע צד שלישי להתאחדות, למשל סוכנות מתחרה אשר לא הצטרפה להתאחדות במסגרת ההתאחדות ואשר לא תהא מסוגלת להתחרות באפקטיביות מבלי להצטרף להתאחדות.

מנגד, להתארגנות לניהול מו"מ משותף עשויים להיות גם היבטים חיוביים, מקדמי תחרות. בתנאים מסוימים היא עשויה להוביל לחסכון בעלויות (כגון עלויות עסקה) ואגב כך ליעול, באופן שיוביל לשיפור רווחתם של הצרכנים. במאזן הסופי נשקלת הפגיעה המסתברת בתחרות, אל מול התועלות התחרותיות אשר עשוי ההסכם להביא עמו.

ההסדר שלפנינו נועד בעיקרו, לפי דבריה של המבקשת עצמה לרכז בידה כוח קנייה משמעותי וכל זאת בהסדר כובל³. תוצאתו המסתברת של ההסדר ואף מטרתו המוצהרת היא קביעת מחיר אחיד אשר ישולם בגין התוכנה לרבות תנאי ההתקשרות על ידי רב סוכני הנסיעות. לשם כך הוא נועד מלכתחילה. ועוד, מטרתו של ההסדר, הלכה למעשה, הוא לחבור צוותא חדא בבחירת תוכנת גלאור עבור סוכני הנסיעות, דבר העלול בסבירות של ממש לדחוק רגליהם של מתחריה, ביניהם די.פי.סי., ולבטל קיומה של תחרות בשוק זה. לשון אחר, עיקרו של ההסכם הוא, למעשה, בהפחתת התחרות. לא זו אף זו, לא הובאו בפני נתונים המצביעים כי יש בהסדר זה לחסוך משמעותית בעלויות עסקה או בעלויות אחרות ולא מצאתי כי קיימות תועלות תחרותיות של ממש אשר עשוי ההסכם להביא עמו. די לי באלה כדי להימנע ממתן פטור.

טענת ההתאחדות בדבר היות גלאור מונופולין אינה גורעת מן העובדה שעיקרו של ההסדר בהפחתת התחרות. היותו של תאגיד גוף מונופוליסטי או מעין מונופוליסטי אינו מצדיק כשלעצמו, מבחינה תחרותית, יצירת "כוח מאזן" בדמות מונופסון מנגד. העמדת כוח מונופסוני אל מול מונופול אינה מנטרלת, כשלעצמה, את כוחו של המונופול⁴ והתמודדות עם כוחו של המונופול באמצעות יצירת עיוות איננה מהווה בדרך כלל פתרון אופטימלי⁵.

"When it is realized that market power may be enhanced or eroded over time, it must also be recognized that structure concentrated at two levels may be more difficult to rectify through market developments than structure concentrated at only one level."⁶

³ השווה החלטה בדבר מתן פטור להסדר בין מהדרין בע"מ, אגרוסקו חברה ליצוא חקלאי בע"מ ואח', 2001 הגבלים עסקיים 3012306.

⁴ הי"ע 3/97 מגל מערכות ביטחון בע"מ נ' הממונה על הגבלים עסקיים; 2001 הגבלים עסקיים 3012583 פסקה 70.

⁵ אי מתן פטור להסדר בין התאחדות סוכני הנסיעות והחברים בה לניהול מו"מ משותף עם חברות התעופה; 2000 הגבלים עסקיים 3009276.

⁶ L. A. Sullivan, *Antitrust*, (West, 1977) p. 288.

לית מאן דפליג כי ההסדר עלול להגביל את התחרות בחלק ניכר של שוק התוכנה למשרדי נסיעות המושפע ממנו. ראשית, הוא מוביל לבחירה אחודה של ספק אחד - היא גלאור. שנית, ההסדר יוביל להאחדה של המחיר אשר ישולם בגין התוכנה לרבות תנאי ההתקשרות. שלישית, האחדה זו לא תצמצם עצמה רק כלפי התוכנה של גלאור אלא עלולה היא, בשוק ממועט משתתפים, לזלוג אף כלפי די.פי.סי..

"The anticompetitive risks of joint purchasing result from the setting of uniform prices (influencing the resale price and disadvantaging outsiders which do not benefit of joint purchasing), fixing quotas and, by creating buying power, distorting competition on the supply side"⁷

נמצא כי ההסדר עלול לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק התוכנות למשרדי נסיעות. קיים חשש כי הסדר מעין זה יוביל, בטווח הארוך דווקא, לתוצאה של פגיעה משמעותית במתחרים הבודדים הקיימים לגלאור כיום כדוגמת די.פי.סי.⁸. מקום שמשרדי הנסיעות אינם נדרשים אלא לתוכנה אחת המשמשת לניהול משרדיהם, התקשרות של החברים במבקשת כולם עם גלאור תוביל לכדי נישולה של די.פי.סי. מן התחרות והותרת גלאור כבעלת התוכנה היחידה בשוק. במצב זה יצאו המבקשים עצמם נכשלים למטרתם.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מתקיימות חלופות סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים. מטעם זה אין ההסדר ראוי לפטור, ועל המבקשים לפנות לבית הדין להגבלים עסקיים לקבלת אישור להסדר, אם ברצונם לקיימו.

ד"ר שטרם, עו"ד

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ח אב ה'תשס"ב

6 אוגוסט, 2002

⁷ Ritter, Braun, **EC Competition Law**, (2nd ed., 2001) p. 190.

⁸ Faull & Nikpay, **The EC Law Of Competition**, (Oxford, 1999) p. 412.

25-10-2001

התקבל אך טרם נבדק

חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בקשת פטור מאישור הסדר כובל

בהתאם לסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 מוגשת בזה בקשה לפטור מאישור בית הדין, הסדר כובל שפרטיו כדלקמן:

1. הצד להסדר המבקש את הפטור

שם: התאחדות סוכני נסיעות ותיירות בישראל.
מען: רח' ביאליק 12, תל אביב 63324.
מען למסירת מסמכים: עו"ד גדי אוזן, משרד עו"ד שבלת, ישראלי, רוברטס, זיסמן ושות', מרח' מונטיפיורי 46 תל-אביב.

אודות המבקשת

התאחדות סוכני נסיעות ותיירות בישראל (להלן: "ההתאחדות") הינה מוסד ללא כוונת רווח, הפועלת, בין היתר, מתוך מגמה לשפר ולהעמיק את תרבות הנסיעות והתיירות בישראל, לרווחת הציבור הרחב והעוסקים בענף הנסיעות והתיירות בישראל. בין יתר פעולותיה, ההתאחדות פועלת כנציגה רשמית בפני ארגונים ומוסדות, מגנה על עניינים מקצועיים של חבריה, פועלת לשמירת האתיקה המקצועית, שוקדת על פיתוח הענף בכללותו וכיו"ב.

2. הצדדים האחרים להסדר

סוכני הנסיעות החברים בהתאחדות.

3. צורת ההסדר

הסדר בע"פ.

4. תאור המסמכים הקובעים את ההסדר ואלה הנוגעים לו

ראה סעיף 3 לעיל והמסמכים המצורפים כנספחים לבקשה זו.

5. הנכס או השירות נושא ההסדר

5.1 פעילותן וניהולן של סוכנויות הנסיעות מבוצעת בין השאר באמצעות מערכת מחשב לניהול סוכנויות נסיעות (Back Office), מערכת המאפשרת קשור, קבלת ואגירת מידע, חבור ממשק לתוכנת "כרמל" של אל על ובצוע רשומים אוטומטים, וקישור של סוכנויות הנסיעות עם ספקים של שירותי תיירות (חברות תעופה, חברות השכרת רכב, מלונות וכיו"ב) ועם הלקוחות של סוכנויות הנסיעות.

5.2 כיום קיימות שתי תוכנות מחשב עיקריות לניהול סוכנויות נסיעות קמעונאיות:

5.2.1 "תוכנת גלבו" - תוכנה בבעלותה של חברת גל-אור פיתוח מערכות תוכנה בע"מ (גלאור). תוכנה זו קיימת בשוק בגרסת ה-DOS שלה מזה שנים והיא התוכנה הדומיננטית בשוק התוכנות לניהול סוכנויות נסיעות בישראל. לפי הערכת ההתאחדות תוכנת גלבו מותקנת ובאמצעותה מנוהלים בין 85% ל-90% מסוכנויות הנסיעות בארץ. מדובר בהערכה בלבד שלא נבדקה באופן מדעי או אחר.

5.2.2 "תוכנת DPC" - תוכנה זו קיימת בשוק כחמש שנים, ולפי הערכת ההתאחדות מותקנת ובאמצעותה מנוהלים סוכנויות נסיעות בארץ.

5.3 ב-1996 השיקה חברת גלאור, את "תוכנת גלבו לחלונות". תוכנה זו באה להחליף את סביבת העבודה של תוכנת הגלבו מ-DOS ל-WINDOWS.

מצ"ב מסמך המפרט את יכולות ומאפייני תוכנת גלבו לחלונות כפי שמופיע באתר האינטרנט של חברת גלאור.

להערכת ההתאחדות הסיבה העיקרית למצב שנוצר לפיו אין תחרות בשוק תוכנות המחשב לניהול סוכנויות נסיעות קמעונאיות, והפיכת תוכנת גלבו לחלונות לתוכנה הדומיננטית בשוק, נובע בין

8.3 מתן אפשרות להתאחדות לשכור את שרותיהם של יועצי מחשוב ויועצים משפטיים שיבואו בדברים עם חברת גלאור, כמבוקש בבקשה זו, יקטין את ההוצאות שסוכנויות הנסיעות השונות יצטרכו לשאת לצורך ניהול מו"מ פרטני על העקרונית הכללים של החוזה עם גלבע וימנע גלגול ההוצאות הנוספות על הצרכן הסופי. כמוכן שאין כל ודאות שגלאור תסכים לנהל מו"מ עם נציגי ההתאחדות.

8.4 ענף התיירות בארץ, שרוי בימים אלה במצב קשה. אין לדעת מתי יחלוף המשבר.

דווקא בימים קשים אלה, סוכנויות נסיעות רבות אינן מסוגלות לשאת, בעלות הכרוכה בניהול מו"מ נפרד עם חברת גלאור. הטלת עלות נוספת כזאת עלולה להיות הקש ששבר את גב הגמל ולגרום לסגירת סוכנויות נסיעות ובכך לגרום להקטנת התחרות בשוק זה.

בנוסף, חשוב להדגיש כי לסוכן הנסיעות האינדיבידואלי יש קושי לנהל בעצמו מו"מ כזה שכן, לסוכן אין אלטרנטיבה אמיתית לקבל שרותים מחברת תוכנה אחרת, בשל העדר התחרותיות בשוק.

אנו מצהירים שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם נכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או הנוגע לו.

חתימה וחותמת

שם

25.10.01
תאריך

היתר, מהקשר ההדוק בין חברת גלאור לאל על, שבמסגרתו אל על סיפקה לסוכני נסיעות, שעשו שימוש בתוכנת גלבו: ציוד, חומרה לרבות מחשבים, קישור למערכת "כרמל" של אל על, אפשרות גביה והתחשבות באמצעות אל-על וכיו"ב.

5.4 לפי הידוע להתאחדות, תנאי השימוש בתוכנת גלבו על ידי סוכני נסיעות הוסדרו במסגרת הסדר בין חברת גלאור לחברת אל-על, הסדר אשר יגיע לסיומו בסוף חודש נובמבר, 2001. לפי הידוע להתאחדות, לסוכני הנסיעות לא היתה התקשרות ישירה עם חברת גלאור וההתחשבות והתשלום בגין השימוש בתוכנת גלבו נעשו במסגרת ההתחשבות הכללית של סוכני הנסיעות עם חברת אל על.

בימים אלה שולחת חברת גלאור לסוכנויות הנסיעות בהם מותקנת תוכנת גלבו, והמעוניינים לעבור לתוכנת גלבו לחלונות, טיוטת חוזה, שתסדיר את מערכת היחסים ישירות בין חברת גלאור לבין סוכנות הנסיעות בקשר לתוכנת גלבו לחלונות. החוזה מורכב משני הסכמים הכרוכים זה בזה: הסכם הרשאה לשימוש בתוכנה והסכם לתמיכה ותחזוקה ("חוזה גלבו"). על פי יעוץ שקיבלה ההתאחדות בחוזה גלבו קיימים תנאים חריגים, לא מקובלים ולא סבירים לטובת חברת גלאור וכנגד סוכנויות הנסיעות שיחתמו על החוזה.

מצ"ב העתק מחוזה גלבו.

6. **מהות הכבילה ופרטים עליה**
ההתאחדות סבורה שאין בפעולה שתפורט להלן כדי להגביל את התחרות, אך לשם הזהירות בלבד היא פונה לקבלת פטור מהסדר כובל לצרך בצוע הפעולה כדלקמן:

ההתאחדות מעוניינת לשכור את שירותיהם של יועצי מחשוב, יועצים משפטיים ו/או יועצים אחרים, על מנת שאלו יבואו בדברים עם חברת גלאור, וישקדו על שיפור התנאים העקרוניים של חוזה גלבו, כך שטיטת החוזה שחברת גלאור תעביר לסוכנויות הנסיעות יהיה הוגן יותר, לא מקפח ופחות חד צדדי.

7. **תקופת ההסדר הכובל**
לתקופת הייצוג כאמור בסעיף 6 לעיל.

8. **הנימוקים המצדיקים פטור מאישור בית הדין**

8.1 בשל הדומיננטיות וכוח השוק הרב של תוכנת גלבו בשוק התוכנות לניהול סוכנויות נסיעות, ובהעדר אלטרנטיבות מהותיות לתוכנה (מספרם הלא רב יחסית של סוכנויות הנסיעות הזקוקות לתוכנה כאמור, מהווה חסם כניסה לשוק הני"ל והאינטרס הכלכלי לפתח תוכנה נוספת אלטרנטיבית הינו קטן) כך שסוכנות נסיעות, המעוניינת לשמור על יכולתה להתמודד בשוק התחרותי אין למעשה ברירה אלא לרכוש את תוכנת גלבו לחלונות. חברת גלאור יודעת זאת, ועלולה לנצל את כוחה הרב בשוק ואת אי השוויון בכוחות בינה לבין כל אחת מסוכנויות הנסיעות האינדיבידואליות, תוך נסיון להחתים את סוכנויות הנסיעות על חוזה שהוא לכאורה אחיד, חד צדדי, בעל תנאים דרקוניים ובלתי מקובלים בחוזים מסוגו.

בנסיון לאזן משהו את הכוח הרב שיש לחברת גלאור ביחס לכל אחד מסוכנויות הנסיעות באופן אינדיבידואלי, ועל מנת להוות משקל שכנגד, ולאוור העובדה שעל החוזה של גלאור נדרשות לחתום רוב סוכנויות הנסיעות בישראל, יהיה זה יעיל ובעל חשיבות לחוסן של סוכנויות הנסיעות ושל הענף כולו, שההתאחדות תשכור יועצים כמפורט בסעיף 6 לעיל, ותנסה לגרום לכך שהחוזה יהיה מאוזן יותר.

יעיל ונכון יותר שההתאחדות תעזר ביועצים שיפעלו לטובתם של כלל סוכנויות הנסיעות הרלבנטיות, מאשר ש-500 סוכנויות נסיעות ישכרו שירותיהם של 500 יועצי מחשוב ו-500 עורכי דין כדי לדון עם גלאור בתנאי החוזה העקרוניים.

8.2 ההסדר המבוקש אינו משפיע על התחרות בין סוכנויות הנסיעות.

לפי הידוע להתאחדות מהבחינה המקצועית מדובר לכאורה בתוכנה אובייקטיבית, שאינה מתעלת את סוכן הנסיעות לספק פלוני. אין בתוכנה אלמנט של תיעול לעניין בחירת ספק השירות, ולסוכן הנסיעות נותר שיקול הדעת לבחירת ספק שירות התיירות.

**חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
בקשת פטור מאישור הסדר כובל**

בהתאם לסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 מוגשת בזה בקשה לפטור מאישור בית הדין, הסדר כובל שפרטיו כדלקמן:

1. הצד להסדר המבקש את הפטור

שם: התאחדות סוכני נסיעות ותיירות בישראל.
מען: רח' ביאליק 12, תל אביב 63324.
מען למסירת מסמכים: עו"ד גדי אוזן, משרד עו"ד שבלת, ישראל, רוברטס, זיסמן ושות', מרח' מונטיפיורי 46 תל-אביב.

אודות המבקשת

התאחדות סוכני נסיעות ותיירות בישראל (להלן: "ההתאחדות") הינה מוסד ללא כוונת רווח, הפועלת, בין היתר, מתוך מגמה לשפר ולהעמיק את תרבות הנסיעות והתיירות בישראל, לרווחת הציבור הרחב והעוסקים בענף הנסיעות והתיירות בישראל. בין יתר פעולותיה, ההתאחדות פועלת כנציגה רשמית בפני ארגונים ומוסדות, מגנה על עניינים מקצועיים של חבריה, פועלת לשמירת האתיקה המקצועית, שוקדת על פיתוח הענף בכללותו וכיו"ב.

2. הצדדים האחרים להסדר

סוכני הנסיעות החברים בהתאחדות.

3. צורת ההסדר

הסדר בע"פ.

4. תאור המסמכים הקובעים את ההסדר ואלה הנוגעים לו

ראה סעיף 3 לעיל והמסמכים המצורפים כנספחים לבקשה זו.

5. הנכס או השירות נושא ההסדר

5.1 פעילותן וניהולן של סוכנויות הנסיעות מבוצעת בין השאר באמצעות מערכת מחשב לניהול סוכנויות נסיעות (Back Office), מערכת המאפשרת קשור, קבלת ואגירת מידע, חבור ממשק לתוכנת "כרמל" של אל על ובצוע רשומים אוטומטים, וקישור של סוכנויות הנסיעות עם ספקים של שירותי תיירות (חברות תעופה, חברות השכרת רכב, מלונות וכיו"ב) ועם הלקוחות של סוכנויות הנסיעות.

5.2 כיום קיימות שתי תוכנות מחשב עיקריות לניהול סוכנויות נסיעות קמעונאיות:

5.2.1 "תוכנת גלבו" - תוכנה בבעלותה של חברת גל-אור. פיתוח מערכות תוכנה בע"מ (גלאור). תוכנה זו קיימת בשוק בגרסת ה-DOS שלה מזה שנים והיא התוכנה הדומיננטית בשוק התוכנות לניהול סוכנויות נסיעות בישראל. לפי הערכת ההתאחדות תוכנת גלבו מותקנת ובאמצעותה מנוהלים בין 85%-ל-90% מסוכנויות הנסיעות בארץ. מדובר בהערכה בלבד שלא נבדקה באופן מדעי או אחר.

5.2.2 "תוכנת DPC" - תוכנה זו קיימת בשוק כחמש שנים, ולפי הערכת ההתאחדות מותקנת ובאמצעותה מנוהלים סוכנויות נסיעות בארץ.

5.3 ב-1996 השיקה חברת גלאור, את "תוכנת גלבו לחלונות". תוכנה זו באה להחליף את סביבת העבודה של תוכנת הגלבו מ-DOS ל-WINDOWS.

מצ"ב מסמך המפרט את יכולות ומאפייני תוכנת גלבו לחלונות כפי שמופיע באתר האינטרנט של חברת גלאור.

להערכת ההתאחדות הסיבה העיקרית למצב שנוצר לפיו אין תחרות בשוק תוכנות המחשב לניהול סוכנויות נסיעות קמעונאיות, והפיכת תוכנת גלבו לחלונות לתוכנה הדומיננטית בשוק, נובע בין

היתר, מהקשר ההדוק בין חברת גלאור לאל על, שבמסגרתו אל על סיפקה לסוכני נסיעות, שעשו שימוש בתוכנת גלבו: ציוד, חומרה לרבות מחשבים, קישור למערכת "כרמל" של אל על, אפשרות גביה והתחשבות באמצעות אל על וכיו"ב.

5.4 לפי הידוע להתאחדות, תנאי השימוש בתוכנת גלבו על ידי סוכני נסיעות הוסדרו במסגרת הסדר בין חברת גלאור לחברת אל על, הסדר אשר יגיע לסימו בסוף חודש נובמבר, 2001. לפי הידוע להתאחדות, לסוכני הנסיעות לא היתה התקשרות ישירה עם חברת גלאור וההתחשבות והתשלום בגין השימוש בתוכנת גלבו נעשו במסגרת ההתחשבות הכללית של סוכני הנסיעות עם חברת אל על.

בימים אלה שולחת חברת גלאור לסוכנויות הנסיעות בהם מותקנת תוכנת גלבו, והמעוניינים לעבור לתוכנת גלבו לחלונות, טיוטת חוזה, שתסדיר את מערכת היחסים ישירות בין חברת גלאור לבין סוכנות הנסיעות בקשר לתוכנת גלבו לחלונות. החוזה מורכב משני הסכמים הכרוכים זה בזה: הסכם הרשאה לשימוש בתוכנת גלבו והסכם לתמיכה ותחזוקה ("חוזה גלבו"). על פי יעוץ שקיבלה ההתאחדות בחוזה גלבו קיימים תנאים חריגים, לא מקובלים ולא סבירים לטובת חברת גלאור וכנגד סוכנויות הנסיעות שיחתמו על החוזה.

מצ"ב העתק מחוזה גלבו.

6. מהות הכבילה ופרטים עליה

ההתאחדות סבורה שאין בפעולה שתפורט להלן כדי להגביל את התחרות, אך לשם הזהירות בלבד היא פונה לקבלת פטור מהסדר כובל לצרך בצוע הפעולה כדלקמן:

ההתאחדות מעוניינת לשכור את שירותיהם של יועצי מחשוב, יועצים משפטיים ו/או יועצים אחרים, על מנת שאלו יבואו בדברים עם חברת גלאור, וישקדו על שיפור התנאים העקרוניים של חוזה גלבו, כך שטיוטת החוזה שחברת גלאור תעביר לסוכנויות הנסיעות יהיה הוגן יותר, לא מקפח ופחות חד צדדי.

7. תקופת ההסדר הכובל

לתקופת הייצוג כאמור בסעיף 6 לעיל.

8. הנימוקים המצדיקים פטור מאישור בית הדין

8.1 בשל הדומיננטיות וכוח השוק הרב של תוכנת גלבו בשוק התוכנות לניהול סוכנויות נסיעות, ובהעדר אלטרנטיבות מהותיות לתוכנה (מספרם הלא רב יחסית של סוכנויות הנסיעות הזקוקות לתוכנה כאמור, מהווה חסם כניסה לשוק הני"ל והאינטרס הכלכלי לפתח תוכנה נוספת אלטרנטיבית הינו קטן) כך שסוכנות נסיעות, המעוניינת לשמור על יכולתה להתמודד בשוק התחרותי אין למעשה ברירה אלא לרכוש את תוכנת גלבו לחלונות. חברת גלאור יודעת זאת, ועלולה לנצל את כוחה הרב בשוק ואת אי השוויון בכוחות בינה לבין כל אחת מסוכנויות הנסיעות האינדיבידואליות, תוך נסיון להחתים את סוכנויות הנסיעות על חוזה שהוא לכאורה אחיד, חד צדדי, בעל תנאים דרקוניים ובלתי מקובלים בחוזים מסוגו.

בנסיון לאזן משהו את הכוח הרב שיש לחברת גלאור ביחס לכל אחד מסוכנויות הנסיעות באופן אינדיבידואלי, ועל מנת להיות משקל שכנגד, ולאוור העובדה שעל החוזה של גלאור נדרשות לחתום רוב סוכנויות הנסיעות בישראל, יהיה זה יעיל ובעל חשיבות לחוסן של סוכנויות הנסיעות ושל הענף כולו, שההתאחדות תשכור יועצים כמפורט בסעיף 6 לעיל, ותנסה לגרום לכך שהחוזה יהיה מאוזן יותר.

יעיל ונכון יותר שההתאחדות תעזר ביועצים שיפעלו לטובתם של כלל סוכנויות הנסיעות הרלבנטיות, מאשר ש-500 סוכנויות נסיעות ישכרו שירותיהם של 500 יועצי מחשוב ו-500 עורכי דין כדי לדון עם גלאור בתנאי החוזה העקרוניים.

8.2 ההסדר המבוקש אינו משפיע על התחרות בין סוכנויות הנסיעות.

לפי הידוע להתאחדות מהבחינה המקצועית מדובר לכאורה בתוכנה אובייקטיבית, שאינה מותעלת את סוכן הנסיעות לספק פלוני. אין בתוכנה אלמנט של תיעול לעניין בחירת ספק השירות, ולסוכן הנסיעות נותר שיקול הדעת לבחירת ספק שירות התיירות.

8.3 מתן אפשרות להתאחדות לשכור את שירותיהם של יועצי מחשוב ויועצים משפטיים שיבואו בדברים עם חברת גלאור, כמבוקש בבקשה זו, יקטין את ההוצאות שסוכנויות הנסיעות השונות יצטרכו לשאת לצורך ניהול מו"מ פרטני על העקרונות הכללים של החוזה עם גלבוץ וימנע גלגול ההוצאות הנוספות על הצרכן הסופי. כמובן שאין כל ודאות שגלאור תסכים לנהל מו"מ עם נציגי ההתאחדות.

8.4 ענף התיירות בארץ, שרוי בימים אלה במצב קשה. אין לדעת מתי יחלוף המשבר.

דווקא בימים קשים אלה, סוכנויות נסיעות רבות אינן מסוגלות לשאת, בעלות הכרוכה בניהול מו"מ נפרד עם חברת גלאור. הטלת עלות נוספת כזאת עלולה להיות הקש ששבר את גב הגמל ולגרום לסגירת סוכנויות נסיעות ובכך לגרום להקטנת התחרות בשוק זה.

בנוסף, חשוב להדגיש כי לסוכן הנסיעות האינדיבידואלי יש קושי לנהל בעצמו מו"מ כזה שכן, לסוכן אין אלטרנטיבה אמיתית לקבל שירותים מחברת תוכנה אחרת, בשל העדר התחרותיות בשוק.

אנו מצהירים שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם נכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או הנוגע לו.

חתימה וחותמת

שם

תאריך